

Юлія Вікторівна ВЕРНІК,
науковий співробітник
Інституту біографічних досліджень НБУВ
(Київ, Україна)
ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0783-5372>

ВСЕУКРАЇНСЬКИЙ БІБЛІОТЕЧНИЙ «БІОГРАФІЧНИЙ РЕЙТИНГ»: ДИНАМІКА ЗМІН ІНФОРМАЦІЙНОГО РЕСУРСУ

Представлена функціонально-динамічна модель «Біографічного рейтингу» розглядається в порівняльних характеристиках процесу створення, тестування та впровадження в біографічну сферу протягом двох останніх років з моменту започаткування (2017). Визначено організаційно-технічні характеристики Рейтингу, простежено зміни в процесі його становлення та проведення на підготовчо-комунікаційному, системотехнічному, подієвому та заключному етапах. Використано методологію тестування сайту, що містила в собі функціональне тестування; usability-тестування; тестування інтерфейсу користувача; конфігураційне тестування; тестування безпеки; тестування, пов'язане зі змінами; тестування мобільної версії; бета-тестування.

Ключові слова: біографічні видання, рейтинг, біографічне товариство, віртуальні спільноти, наукова комунікація.

Одним з найважливіших питань, що розв'язує нині бібліотечне співтовариство, є взаємодія бібліотек із метою створення єдиного інформаційного простору та надання доступу до спільних інформаційних ресурсів. Ефективність процесу напряду залежить від систематичного оновлення, аналітичного опрацювання актуальних науково-методичних, професійних матеріалів. Динаміка змін всесвітнього інформаційного поля потребує постійно відстежувати нові технологічні можливості, програмні засоби та всебічно вдосконалювати ресурси українського сегмента Інтернету.

Всеукраїнський бібліотечний «Біографічний рейтинг», започаткований Інститутом біографічних досліджень як інформаційно-комунікативний проект, сприяє активізації біографічних процесів у державі спільними напрацюваннями бібліотечних фахівців, авторів і науков-

ців. Пріоритетним завданням рейтингу є впровадження новітніх програмно-технологічних засобів у бібліотечну діяльність, налагодження та підтримка комунікативного складника, акумуляція та популяризація різножанрових видань біографічного спрямування (життєписи, колективний портрет, довідкові біографічні видання, персональні покажчики, збірники біобібліографічних матеріалів, джерела біографії: автобіографії, мемуари, листування тощо).

Зазначені завдання стали основою створення та розробки інформаційної системи «Біографічний рейтинг», етапи побудови якої та цільові конструкти були детально розглянуті в попередніх статтях В. І. Попика, Н. П. Марченко, І. І. Стамбола, Ю.В. Вернік. Пролонгованість проекту передбачала докладний аналіз та моніторинг попередніх напрацювань із метою вдосконалення теоретичних та методичних розробок, програмних засобів, користувацьких можливостей, мережових технологій.

Наша стаття побудована на порівняльних характеристиках процесу налагодження та впровадження системи рейтингу в біографічну сферу протягом двох останніх років з моменту започаткування Рейтингу 2017 та окреслює перспективні напрямки становлення і поширення проекту за межами країни.

Відповідно до вищезазначеного, розглянемо докладніше основні моменти формування Рейтингу-2017. Першочерговий етап збирання інформації здійснювався шляхом розсилки бібліотечним установам Форми встановленого зразка, до якої були внесені основні атрибути біографічних видань. Обмін інформацією відбувався засобами електронної пошти та потребував постійного контролю коректності отриманих повідомлень. Серед основних полів, переданих бібліотечними установами, були: бібліографічний опис видання, рік, місто, анотація, обкладинка, повнотекстовий матеріал. Співробітники ІБД заносили переданий та частково опрацьований матеріал (переведення до уніфікованих стандартів) у спеціально розроблену гугл-форму. Загалом на 2017 рік було відібрано 211 різножанрових біографічних видань. За критеріями розподілу групування йшло за чотирма номінаціями, відповідно до визначених експертами основних характеристик кожної групи. «Довгий список» видань був представлений у номінаціях «Життєпис» (43 надходження), «Колективні біографії» (36), «Джерела біографії» (37), «Біобібліографічні покажчики» (95).

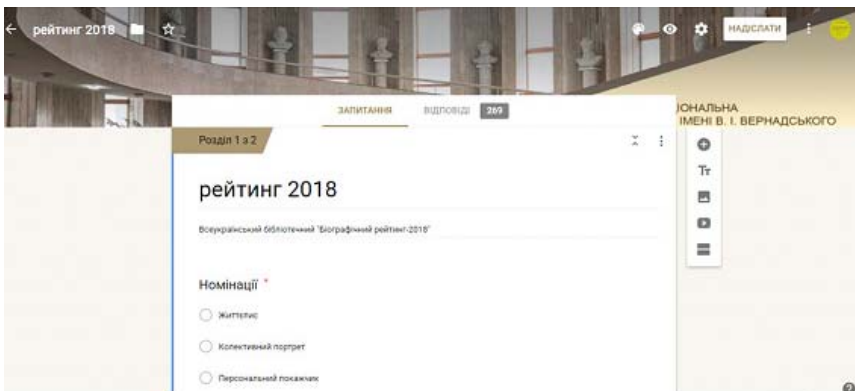
У цілому по країні комунікаційний зв'язок був налагоджений із науковими, публічними та галузевими бібліотеками всіх областей України, серед яких Вінницька обласна універсальна бібліотека ім. К. А. Тімірязєва, Запорізька обласна універсальна наукова бібліотека, Державна наукова архітектурно-будівельна бібліотека ім. В. Г. За-

болотного, Закарпатська обласна універсальна наукова бібліотека ім. Ф. Потушняка, Національна наукова сільськогосподарська бібліотека НААН України, Чернівецька обласна універсальна наукова бібліотека ім. М. Івасюка, Дніпропетровська обласна універсальна наукова бібліотека Першоучителів слов'янських Кирила і Мефодія тощо. Загалом усі представлені біографічні видання були надруковані в 30 містах України, які за географічним складником пропорційно розподілилися на Центр (42 %), Захід (23 %), Південь (17 %), Схід (9,5 %), Північ (8,5 %). Рівномірна представленість у рейтингу видань з усієї країни надала ширші можливості для моніторингу та оцінки сучасного стану спектру біографічних видань року в публічному просторі.

Аналізуючи роботу першого етапу Рейтингу 2017, зазначимо, що методологія збору та введення первинної інформації зазнала певних змін у Рейтингу 2018 завдяки застосуванню новітніх технологій роботи.

Розроблена Форма так само вміщувала бібліографічний опис видання, рік, місто, анотацію, обкладинку, повнотекстовий матеріал (або його репрезентативну частину), але сама система наповнення інформаційного ресурсу стала відкритою в рамках мережі бібліотечних установ, доступ до якої мали лише працівники наукових, публічних, галузевих бібліотек України. Для форми зворотного зв'язку використовувалися додаткові поля «Назва установи, прізвище відповідальної особи, контактний телефон, e-mail».

Біографічні видання розподілялися за сімома номінаціями «Життєпис», «Колективні біографії», «Джерела біографії», «Збірники біобіографічних матеріалів», «Персональні покажчики», «Дослідження з теорії та методики біографічних видань», «Джерела біографії (автобіографія, мемуари, листування)».

Представлена Форма відображала увесь процес занесення первинної інформації в гугл-форму на сайті «Біографічного рейтингу». Відкритість списків унеможливила дублікатне накопичення біографічних видань, активізувала долучення бібліотечних установ до збору даних, сприяла професійному відстеженню нових видань для користувачів системи. Проведена протягом двох місяців з 1 лютого до 1 квітня первинна робота з відбору видань до Рейтингу висвітила 269 записів, серед яких до номінації «Життєпис» було зараховано 69 (25,7 %), «Персональний показник» 83 (30,5 %), «Збірник біобіографічних матеріалів» — 30 (11,2 %), «Джерела біографії» — 47 (17,5 %), «Довідкові біографічні видання» — 18 (6,7 %), «Дослідження з теорії та методики біографістики» — 2 (1 %), «Коллективний портрет» — 20 (7,4 %).

1	Период часу	Номінації	Бібліографічний опис	Рік видання	Місто видання	Анотація	Обладнання	Повнотекст (не менше 2 Рецензії)
2	05.02.2019 16:48:37	Коллективний портрет	Витус В.С. Бібліона Біли	2018	Вінниця	У науково-літературному есе представл	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
3	06.02.2019 10:45:23	Персональний показник	Микита Миколайович Крав	2018	Вінниця	Витус чергового біобіографічного м	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
4	07.02.2019 09:06:14	Персональний показник	Анатолій Костецкий 'Дит В.О. Сухомильський' діалі нарадачені науково-доп	2018	Київ	Свійкий витус біобіографічного нар	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
5	07.02.2019 11:12:59	Персональний показник	В науково-допоміжному біобіографіч	2018	Миколаїв	Робочий список літературознавств	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
6	07.02.2019 11:24:33	Персональний показник	Микита Миколайович Ари	2018	Миколаїв	Допоміжний витус біобіографічного	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
7	07.02.2019 13:13:34	Персональний показник	Гордасєв Сергій Іванович : Є Вербицький Олександр Ма	2018	Харків	У біобіографічному показнику висл	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
8	07.02.2019 14:04:49	Збірник біобіографічних	понадч / Миротин Україн,	2018	Київ	Четвертий витус біобіографічного	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
9	07.02.2019 15:12:14	Персональний показник	Совієне сілцео Тетяни Ялі	2018	Одеса	Посібник адресовано педагогична та	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
10	11.02.2019 10:27:25	Довідкові біографічні	виї Г.С. Драган : ред. І.С. Шелі	2018	Одеса	У даному рецензійному біобіограф	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/
11	12.02.2019 12:20:02	Персональний показник	Проглядає [Тест] : Бобі	2018	Ужгород	Робота має чотири розділи. У першому	https://drive.google.com/	https://drive.google.com/

Рейтинг був сформований на підставі матеріалів, що надали провідні бібліотечні установи України: Наукова бібліотека НПУ імені М. П. Драгоманова, Національна наукова медична бібліотека, Національна бібліотека України імені Ярослава Мудрого, Науково-технічна бібліотека НТУУ «КПІ» імені Ігоря Сікорського, обласні універсальні наукові бібліотеки Чернігова, Миколаєва, Хмельницького, Одеси, Вінниці тощо. Загалом були представлені видання більше 60 бібліотек України, зокрема — вісім національних, більше 30 бібліотек університетів і академій, близько 20 — обласних універсальних наукових бібліотек, галузеві й районні. За географічним показником умовно розподілилися на Центр — 115 видань (43 %), Захід — 63 (23 %), Схід — 45 (17 %), Північ — 20 (7 %), Південь — 26 (10 %). Якщо проаналізувати означені характеристики за два роки існування рейтингу, то долучення (наповнення біографічними виданнями різних жанрів) збільшилося вдвічі, так само, як і значно розширилася

мережа бібліотечних установ (майже удвічі зросла кількість учасників порівняно з попереднім роком).

Ще однією порівняльною характеристикою можна вважати створення бази даних повнотекстових документів або часткового представлення біографічних матеріалів у відкритому доступі. У Рейтингу-2018 повнотексти вже були обов'язковим атрибутом для оцінювання експертами, а долучені рецензії та додаткові відеоматеріали, презентації, електронні виставки, журнальні та газетні посилання сприяли повноцінному та більш багатогранному ознайомленню з щорічними виданнями для широкого кола читачів. Також така інформація є цінним джерелом і для наповнення Українського національного біографічного архіву.

Всеукраїнський бібліотечний "Біографічний рейтинг - 2018"

З нагоди 100-річчя біографічної комісії УАН та 25-річчя заснування Інституту біографічних досліджень проводиться «Біографічний рейтинг» з метою виявлення та популяризації дорожніх у галузі біографістики та біографіки вісників, краєзнавців і бібліологів України

Национальна бібліотека України
Ірина В. Г. Довідкович

facebook

Експерти
Засадові принципи

	Новий список	Топ 10	Лауреати
Життєпис	Бібліографічний опис (Довідкові біографічні джерела)		
Коллективний портрет		Балух В. О. Руська Унійна (Трєво-Католїцма) перша кнїжк XVI – початку XIX ст. у постатях... / В. О. Балух, В. П. Кошур Нац акад ред наук України перелад. Святослава Р. Кнїжк літ ред. В. П. Рєзновє – Чернівцї : Чернїв. нац. ун-т ім. Ю. Федьковича, 2018. – 279 с. : іл., порт.	Чернівцї
Джерела біографії		Вчені міста Одеси : біобібліогр. довід. Вип. 2. Природничі науки. 1946-2017, ч. 4. Фізики, Астрономи / ОНБ і упоряд. А.В. Іванченко наук. керівник Г.С. Драган ред. І.С. Шелестович. – Одеса, 2018. – 256 с.	Одеса
Довідкові біографічні видання		Дем'янюк, Олександр. Волинський пантеон. Схід – 2014-2017 [Текст] / О. Дем'янюк, Г. Гуляко – Луцьк : Вежа-Друк, 2018. – 248 с. : фот.	Луцьк

Значно посилилася за два роки Експертна рада Рейтингу, що складається з провідних фахівців у галузі біографіки, біографістики та споріднених з ними історичних дисциплін. Наразі вони представляють 10 наукових центрів країни. За чисельним складом серед загальної кількості на 2018 рік — 20 докторів наук (історичних філологічних, педагогічних соціальних комунікацій, філософських) та 14 професорів, членів кореспондентів вітчизняних та зарубіжних АН. Не деталізуючи роботу експертів, зазначимо, що для відбору біографічних видань з переліку «Повного списку» до короткого списку, що вміщував «Топ-10» видань, була запропонована система оцінювання за такими критеріями:

– якість розкриття теми (актуальність, новизна, авторитетність, глибина та повнота, доцільність розкриття та наведення фактів, обґрунтованість узагальнень та інтерпретацій);

– якість подання інформації (дотримання вимог заявленого жанру, мова, логіка і спосіб викладу, композиція, апарат видання, шрифтові, текстові та графічні виділення, світлини тощо).

Тестування, як завершальний етап розробки сайту Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу», відіграє життєво важливу роль у процесі створення якісного програмного забезпечення. Відсутність цього етапу призводить до часових витрат у подальшому, некоректності роботи ресурсу, і, як результат, потребує доробки або повторної розробки ресурсу.

Для організації тестування була розроблена спеціальна методологія, згідно з якою й здійснювалася перевірка сайту. Зазначимо й розглянемо основні етапи процесу: функціональне тестування; usability-тестування сайту; тестування інтерфейсу користувача; конфігураційне тестування; тестування безпеки; тестування, пов'язане зі змінами; тестування мобільної версії; бета-тестування.

Функціональне тестування — найбільш продовжуваний етап перевірки ресурсу, яке складається з тестування всього описаного функціонала:

1) коректності роботи всіх обов'язкових функцій сайту Рейтингу (перенаправлення форми заповнення заявки на включення біографічного видання до списку видань у гугл-форму; розподіл видань за номінаціями; підключення модулів повнотекстів та он-лайн перегляду);

2) тестування працездатності користувацьких форм на сайті (автоматичний зворотній зв'язок із повідомленням про отримання та обробки заявки від відповідальних осіб бібліотечних установ; система експертного оцінювання);

3) перевірка гіперпосилань (вихідні посилання на гугл-форму, коректність внутрішніх посилань на повнотексти, файли рецензій, переадресація на презентації, на додаткові матеріали до біографічних видань, відсутність посилань, що призводять до однієї сторінки, порожні посилання або непрацюючі);

4) тестування гугл-форми заявки (дійсність вхідних даних; допустимі значення для заповнюваних полів — рік, автор, обкладинка, анотація, гіперпосилання; параметри форм, у яких можливе видалення або будь-яка інша модифікація даних);

5) тестування *cookies* (перевірка сайту рейтингу з відключеними/включеними *cookies*, зашифровка перед записом на комп'ютер користувача, безпека при видаленні файлів *cookies*);

6) HTML/CSS валідація (виявлення синтаксичних помилок HTML-сторінок сайту рейтингу, доступності для пошукових машин при виконанні індексування).

Usability-тестування сайту Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу» призначено для оцінки веб-сторінок з погляду кінцевого користувача, що дає змогу визначити відповідність продукту очікуванням користувача та з'ясувати проблемні місця в інтерфейсі. Розподіляється за своїм призначенням:

– на навігаційне тестування сайту (всі сторінки сайту біографічного рейтингу зрозумілі та прості в використанні; кнопки, форми та поля при внесенні основних полів у списки біографічних видань зручні для використання; доступ до головного меню здійснюється зі всіх сторінок системи);

– тестування контенту (відсутність граматичних, орфографічних помилок під час заповнення основних полів — бібліографічного опису, анотації, бібліотечних установ, що надали інформацію, опису повнотекстів та рецензій, додаткових матеріалів; усі зображення обкладинок мають відповідні розміри та розміщені коректно; оптимізована кольорова гама сайту рейтингу та розміри шрифтів; подана інформація про біографічні видання в «Повному списку», «Топ-10», «Лауреати» інформативна, структурована та логічно пов'язана).

Тестування UI (інтерфейса користувача) виконується для перевірки відповідності графічного користувацького інтерфейсу сайту Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу» специфікаціям: відповідність стандартам графічних інтерфейсів; оцінка елементів дизайну (макет, колір, шрифт, текстові поля із інформацією про біографічні видання, розміщення повного списку, короткого та лауреатів); перевірка довжини імен елементів інтерфейсу; тестування графічного інтерфейсу користувача на цільових пристроях: смартфонах та планшетах.

Тестування сумісності (конфігураційне тестування) було проведено для перевірки роботи сайту при різних програмних та апаратних конфігураціях: конфігураціях операційної системи (Windows, iOS, Linux, Android), браузера (Mozilla Firefox, Google Chrome, Opera, Internet Explorer).

Також під час роботи з системою потрібно враховувати поведінку сайту «Біографічного рейтингу» на рівні або за можливостями його очікуваного навантаження, так зване стрес-тестування; навантажувальне тестування під час збільшення робочого навантаження: тестування стабільності, тобто здатності працювати протягом або трохи більше припустимого часу; тестування швидкості завантаження сторінок сайту або завантаження файлів відеопрезентацій, зображень та

повнотекстових матеріалів біографічних видань за різними номінаціями. Таким чином, відбувається оптимізація процесу навантаження сайту, а також визначається оптимальність налаштувань сервера.

Тестування безпеки — найбільш вагомий чинник для коректної роботи системи під час захисту даних та підтримки функціоналу. Проведені тести на проникнення та вразливість дали можливість оцінити рівень безпеки доступу до сайту рейтингу, серед яких відзначимо тестування функцій безпеки SSL; створення окремого файлу для збереження про всі наміри зламу та повідомленнях про помилки; не завантаження файлів з обмеженим доступом без відповідного дозволу адміністратора сайту; захист даних від копіювання та пошкодження (баз даних повнотекстів, рецензій на біографічні видання, файлів відеоматеріалів, персональних даних осіб, що відповідають за коректність внесеної інформації, експертного оцінювання, результатів рейтингу).

Тестування, пов'язане зі змінами, охоплювало перевірку дійсного виправлення всіх виявлених помилок, або повторне тестування чи підтверджуюче тестування і *регресійне тестування*, що надавало можливості впевнитися в тому, що не виникли нові помилки змін.

Необхідною складовою частиною всього процесу перевірки якості та готовності програмного продукту є апробація його на різних пристроях, зокрема й на мобільній версії сайту Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу». Кількість користувачів, що застосовує тільки мобільні пристрої для доступу в Інтернет, має нині тенденцію до стабільного росту, що є вагомим чинником налаштування моделі сайту на цих пристроях.

Ефективність тестування залежить від якості перевірки, що включає в себе налаштування сумісності зі смартфонами та планшетами, навігаційні можливості, оптимальний час завантаження сайту рейтингу, достатній розмір зображень обкладинок біографічних видань та презентаційних фотографій, відкриття повнотекстів, рецензій у зручному для користувача вигляді, повернення на головне меню сайту, об'єм файлів не перевантажує пристрій і має достатню якість для перегляду відео та аудіоінформації.

На заключній стадії тестування відбувається *бета-тестування*, тобто в режимі реального часу проводиться звернення та робота з основними функціями сайту «Біографічного рейтингу» кінцевими користувачами (експертами, працівниками бібліотечних установ, видавництвами, авторами, краєзнавцями, усіх, хто цікавиться сферою біографічних видань в Україні). Отже, після проходження усіх стадій апробації та впровадження сайт стає доступним для загального користування, його подальше наповнення додатковими матеріалами, рецензіями, фото- та відеоінформацією відбувається безперебійно й злагоджено.

Розширення обсягу інформаційних бібліотечних ресурсів, широке застосування різноманітних засобів для їх збереження та використання у суспільстві, в тому числі завдяки й Всеукраїнському «Біографічному рейтингу», сприяє налагодженню комунікації наукового і бібліотечного співтовариства. Примноження та поширення достовірно виважених відомостей про видатних людей України для зацікавлених користувачів водночас підвищує якість, доступність та фаховість поширюваної в країні біографічної інформації та посилює значення інформаційної культури особистості, відкриває можливості для самореалізації та саморозвитку.

1. *Вернік Ю. В.* Організаційно-технічні особливості проведення Всеукраїнського бібліотечного «Біографічного рейтингу» [Текст] / Ю. В. Вернік // Українська біографістика = Biographistica Ukrainica : зб. наук. пр. Ін-ту біогр. дослідж. – Київ, 2019. – Вип. 17. – С. 226–237. <https://doi.org/10.15407/ub.17.226>
2. Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання [Текст] : колективна монографія / [В. І. Попик (кер. проекту), Н. І. Любовець, О. М. Яценко, С. М. Ляшко та ін.] ; НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2016. – 272 с.
3. *Канер С.* Тестирование программного обеспечения. Фундаментальные концепции менеджмента бизнес-приложений [Текст] / Сэм Канер, Джек Фолк, Енг Кек Нгуен. – Киев : ДиаСофт, 2001. – 544 с.
4. *Куликов С. С.* Тестирование программного обеспечения. Базовый курс [Текст] / С. С. Куликов. – Минск : Четыре четверти, 2017. – 312 с.
5. *Попик В. І.* Здобутки й завдання українських бібліотек в інтеграції та поширенні ресурсів біографічної інформації [Текст] / В. І. Попик // Наукові праці Національної бібліотеки України ім. В. І. Вернадського. – Київ, 2013. – Вип. 37. – С. 547–567.
6. *Томал Р.* Основы веб-дизайна. Руководство [Текст] / Рафал Томал. – Чикаго, 2015. – 210 с. – Режим доступа: <http://mcocos.ru/infodesign/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8B%20Web-%D0%94%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20-%D0%202015.pdf>
7. *Уиттакер Дж.* Как тестируют в Google [Текст] / Дж. Уиттакер, Дж. Арбон, Дж. Каролло. – СПб. : Питер, 2014. – 320 с. : ил.
8. *Яценко О. М.* Досвід біобібліографічної діяльності Інституту біографічних досліджень Національної бібліотеки України імені В. І. Вернадського [Текст] / О. М. Яценко // Вітчизняні ресурси біографічної та біобібліографічної інформації: проблеми формування й використання : колективна монографія / НАН України, Нац. б-ка України ім. В. І. Вернадського. – Київ : НБУВ, 2016. – С. 156–170.
9. *Myers G. J.* The art of software testing [Text] / Glenford J. Myers ; revised and updated by Tom Badgett and Todd Thomas, with Corey Sandler. – 2nd ed. – Hoboken (New Jersey) : John Wiley & Sons, Inc., 2004. – 255 p.

REFERENCES

1. Vernik, Yu. V. (2019). Orhanizatsiino-tekhnichni osoblyvosti provedennia Vseukrainskoho bibliotechnoho "Biohrafichnoho reitynhu" [Organizational and technical specifics of conducting the All-Ukrainian library "Biographical Rating"]. In *Ukrainska Biohrafistyka = Biographistica Ukrainica*, 17, 226-237. <https://doi.org/10.15407/ub.17.226> [In Ukrainian].
2. Popyk, V. I. (Ed.). (2016). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use]. Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
3. Kaner, S., Folk, Dzh., & Nguen, E. K. (2001). *Testirovanie programmnogo obespechennia. Fundamentalnye kontseptcii menedzhmenta biznes-prilozhenii* [Testing computer software. Fundamental business application management concepts]. Kyiv, Ukraine: DiaSoft. [In Russian].
4. Kulikov, S. S. (2017). *Testirovanie programmnogo obespecheniia* [Software testing]. Minsk, Belarus: Chetyre chetverti. [In Russian].
5. Popyk, V. I. (2013). Zdobutky y zavdannia ukrainskykh bibliotek v intehratsii ta poshyrenni resursiv biohrafichnoi informatsii [Achievements and challenges in of Ukrainian libraries in integration and distributing of biographical information resources]. In *Naukovi Pratsi Natsionalnoi Biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho*, 37, 547-567. [In Ukrainian].
6. Tomal, R. (2015). *Osnovy veb-dizaina* [Web design basics]. Retrieved from <http://mccocos.ru/infodesign/%D0%9E%D1%81%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D1%8B%20Web-%D0%94%D0%B8%D0%B7%D0%B0%D0%B9%D0%BD%D0%B0%20-%202015.pdf> [In Russian].
7. Uittaker, Dzh., Arbon, Dzh., & Karollo Dzh. (2014). *Kak testiruiut v Google* [How Google tests software]. Sankt-Peterburg, Russia: Piter [In Russian].
8. Yatsenko, O. M. (2016). Dosvid biobibliohrafichnoi diialnosti Instytutu biohrafichnykh doslidzhen Natsionalnoi biblioteki Ukrainy imeni V. I. Vernadskoho [Experience of biobibliographic activity of the V. I. Vernadsky National Library of Ukraine]. In V. Popyk (Ed.). *Vitchyzniani resursy biohrafichnoi ta biobibliohrafichnoi informatsii: problemy formuvannia y vykorystannia* [Domestic resources of biographical and biobibliographic information: problems of formation and use] (pp. 156-170). Kyiv, Ukraine: VNLU. [In Ukrainian].
9. Myers, G. J. (2004). *The art of software testing* (Revised and updated by Tom Badgett and Todd Thomas, with Corey Sandler, 2nd ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons, Inc. [In English].

Стаття надійшла 06.11.2019 р.

VERNIK Yuliia, Research Associate of the Institute of Biographical Research of VNLU (Kyiv, Ukraine).

All-Ukrainian Library "Biographical Rating": the dynamics of changes in the information resource.

The article focuses on the current problems of the library community, one of which is the communicative component in creating a single information space and providing access to shared resources. The effectiveness of the process directly depends on a systematic update, analytical processing of scientific and methodological materials, and improving the resources of the Ukrainian segment of the

Internet. "Biographical rating" as an information and communication project contributes to the activation of biographic processes in the state by the joint achievements of library specialists, authors, scientists, publishers.

The priority task of the rating is the introduction of the latest software and technological tools in library activities, the adjustment and support of the communicative component, the accumulation and popularization of bi-genre multi-genre publications (biographies, collective portrait, reference biographical publications, personal indexes, collections of bio-bibliographic materials, biography sources: autobiographies, memoirs, correspondence etc.).

The presented functional-dynamic model of the Rating is considered on the comparative characteristics of the process of creation, testing and implementation in the biographical sphere during the last two years from the start (2017). The organizational and technical characteristics of the Rating are determined, changes in the process of its formation and implementation at the preparatory-communication, system-technical, event and final stages are tracked. The site testing methodology was used, which included: functional testing; usability testing; user interface testing; configuration testing; security testing; change related testing; testing mobile version; beta testing.

The introduction of the latest software and technology tools, the accumulation and popularization of multi-genre biographical publications, the construction of communication links will contribute to the development of a virtual community of scientific researchers within the framework of the Ukrainian Biographical Society.

Key words: biographical publications, rating, biographical society, virtual communities, scientific communication.

ВЕРНИК Юлия Викторовна, научный сотрудник Института биографических исследований НБУВ (Киев, Украина).

Всеукраинский библиотечный «Биографический рейтинг»: динамика изменений информационного ресурса.

В статье концентрируется внимание на сегодняшних проблемах библиотечного сообщества, одной из которых является коммуникативная составляющая при создании единого информационного пространства и предоставлении доступа к общим ресурсам. Эффективность процесса напрямую зависит от систематического обновления, аналитической обработки научно-методических материалов, совершенствования ресурсов украинского сегмента Интернета. «Биографический рейтинг» как информационно-коммуникативный проект способствует активизации биографических процессов в государстве совместными наработками библиотечных специалистов, авторов, ученых, издателей.

Приоритетной задачей рейтинга является внедрение новейших программно-технологических средств в библиотечную деятельность, настройка и поддержка коммуникативной составляющей, аккумуляция и популяризация разножанровых изданий биографического направления (жизнеописания, коллективный портрет, справочные биографические издания, персональные указатели, сборники биобиографических материалов, источники биографии: автобиографии, мемуары, переписка и т. д.).

Представленная функционально-динамическая модель Рейтинга рассматривается на сравнительных характеристиках процесса создания, тестирования и внедрения в биографическую сферу в течение двух последних

лет с момента начала (2017). Определены организационно-технические характеристики Рейтинга, прослежены изменения в процессе его становления и проведения на подготовительно-коммуникационном, системотехническом, событийном и заключительном этапах. Использована методология тестирования сайта, которая включала в себя: функциональное тестирование; usability-тестирование; тестирование интерфейса пользователя; конфигурационное тестирование; тестирование безопасности; тестирование, связанное с изменениями; тестирование мобильной версии; бета-тестирование.

Внедрение новейших программно-технологических средств, аккумуляция и популяризация разножанровых изданий биографического направления, построение коммуникативных связей будет способствовать развитию виртуального сообщества ученых-исследователей в рамках «Украинского биографического общества».

Ключевые слова: биографические издания, рейтинг, биографическое общество, виртуальные сообщества, научная коммуникация.